

ÎNCEPUTURI FILATELICE ÎN JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

LUCIAN PENESCU

Deși încercăm să fim strict limitați la subiectul ales, este necesar totuși a face o mică incursiune printre începuturile poștale în Principatele Române, când izvoarele documentare încep să aibă certitudine.

Ne aflăm în secolul al XVI-lea, când se înființează releuri cu așa numiții „cai de olac”, ce slujeau la schimbul călărașilor sau al vehiculelor domnești. Atunci, voievozii Țării Românești erau în legătură cu tirgurile, satele, cetățile și mănăstirile din interior, cum și cu statele vecine. Cu certitudine se poate acum afirma că Mihai Viteazu era în corespondență cu Poarta, regele Ungariei, Senatul Veneției, banul Serbiei și, bine înțeles, Moldova.

Corespondența avea numai caracter oficial, nefiind pusă la dispoziția particularilor, și se expedia prin curieri, care, atunci când călătoreau pe jos, se numeau umblători.

Întreținerea cailor, olacelor, și a personalului cădeau în sarcina populației, ca dare în natură, boierii și funcționarii fiind scutiți.

De abia în secolul al XVIII-lea, Alexandru Ipsilanti în Muntenia pune la dispoziția particularilor, contra cost, mijloacele de transport ale statului, când se asigură concomitent și transportul corespondenței și mărfurilor, administrația poștelor fiind sub „oblăduirea” Marelui Poștelnic sau a Marelui Spătar’.

Între anii 1841 — 1852, poștele din Muntenia erau date în antrepriză, pe distanțe de drumuri, la licitație. Așa cum consemna C. Minescu în „Istoria poștelor române”, în acea perioadă drumul București — Tîrgoviște era cedat vornicului Manolache Filipescu.

Mai târziu, poștele sînt date în concesiune, personalul fiind numai în parte numit de stăpînire, ca în 1850 serviciul poștal să fie efectuat aproape exclusiv de stat. Anaforaia din 7 martie 1851 prevedea: „Scrișorile ce se depun la oficii trebuie

stampilate cu o pecete purtînd la mijloc numele orașului și împrejur data zilei de prezentare”.

La 15 iulie 1858 consemnau și primele apariții de timbre românești, renumitele „cap de bour” (sau de zimbru).

În secolul al XIX-lea, organizarea și extinderea serviciului poștal rural în Muntenia ia formă legală, prin ordinul dat de Barbu Dimitrie Știrbei, în 1851, care, printre altele, preciza (Buletin oficial nr. 7): „Corespondența să fie purtată de dorobanți cu schimbul, de două ori pe săptămînă, plecarea marți și sîmbătă, iar primirea de la subcîrmuiri la cîrmuiri, miercurea dimineața și vineri seara. În cazuri mai rare sau urgențe se poate folosi dorobanți expresi”.

În acea perioadă, satele expediau corespondențele prin vătăli, pe jos. Mai târziu, în anul 1862, reorganizîndu-se serviciul poștal, în special poșta rurală, s-a hotărît înființarea unor birouri poștale la toate subprefecturile din țară, servicii care erau puse și la dispoziția particularilor. Este data cînd găsim în Monitorul oficial nr. 197 din 6 septembrie 1861 existența unui birou poștal la Tîrgoviște.

În 1865, prin decretul nr. 317 din 26 februarie, emis la reforma poștală cunoscută sub numele de „Liebrecht”, se dă în funcțiune poșta rurală, alături de alte județe, și în județul Dîmbovița. Atunci găsim următoarea organizare poștală: comunele Tîrgoviște și Găiești, plășile Bolintinul, Dîmbovița, Dealul, Plaiul Ialomiței și Cobia, așa cum este consemnat în Buletinul telegrafo-poștal nr. 24.

Aplicarea în practică a acestei reforme se făcea destul de greoi. Astfel, personalul de deservire al acestora, deși la acea dată existau 32 județe, a fost confirmat numai la 12 județe, printre care și Dîmbovița.

Din cercetarea vechilor documente și publicații, constatăm că se foloseau atunci, în județul nostru, mai multe feluri de ștampile poștale, printre care s-au putut identifica:

- Ștampilă cu dublu cerc (26 mm), în mijloc cu data sub forma unei fracții (ziua și luna în cifre arabe); pe ștampilă, sus — numele districtului poștal, iar jos — al plășii, încadrate de câte o steluță cu șase brațe. Această ștampilă s-a folosit de plășile: Plaiurile Unite și Bolidintin.

- Ștampilă cu cerc simplu de 23 mm, avind sus — județul Dimbovița, jos — plasa și în mijloc — data; ștampilă a fost folosită de plasa Bolidintin.

Alăturat reproducem o marcă poștală românească emisă în anul 1968, care redă tabloul „Deșteptarea României”, de Gh. Tattarescu (1818 — 1894). Marca reproduce compoziția schițată în Italia și concepută pe două registre. Cel superior concretizează simbolurile științei, artei și filozofiei prin care țara va renaște, iar cel inferior prezintă figura alegorică a României. Fundalul peisagistic arată, într-o viziune sintetică, munții Carpați, Dunărea și fosta capitală a țării, TÎRGOVIȘTEA. Este opera artistului, care a avut mare răsunet la Roma, datorită, puternicului mesaj cetățenesc, și pe care o redăm în 1970, când s-au împlinit 150 de ani de la nașterea pictorului român.

BIBLIOGRAFIE

C. Minescu, *Istoria Poștelor Române*.

Gr. Racoviceanu, „Studiul ștampilelor românești până la 1880.

Ion Frunzetti, *Galeria Națională — ghid*, București, 1965.

Jacques Wertheimer — Ghikă, Gheorghe M. Tattarescu, un pictor român și veacul său, ESPLA, 1958.

